

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 362/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, A. Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 8Pc/12/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 8Pc/12/2017 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Pezinok **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Pezinok **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8Pc/12/2017

(ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 362/2025-13 zo 7. augusta 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie začalo podaním žaloby sťažovateľa z 22. mája 2017 (ide o konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva). Popisujúc chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ uvádza, že počas takmer ôsmich rokov trvajúceho sporu nedošlo k jeho právoplatnému skončeniu. Okresný súd vykonal niekoľko pojednávaní, nariadil znalecké dokazovanie na účel ocenenia nehnuteľností a rozsudkom z 3. októbra 2022 vo veci rozhodol. Na základe odvolania sťažovateľa a odvolania žalovanej bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ale bola vrátená okresnému súdu na odstránenie procesných väd. Vzhľadom na to bolo 4. júna 2024 vydané opravné uznesenie a následne uznesením krajského súdu z 28. októbra 2024 bol predmetný rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo vzťahu k postupu okresného súdu namieta, že konal nesústredene, keď viackrát odmietol vykonať navrhovaný dôkaz, ktorý následne s odstupom času vykonal, a uvádza, že aj v čase podania ústavnej sťažnosti súd koná neefektívne, keďže termín pojednávania nariadený na 8. január 2025 zmenil na 10. február 2025. Tvrdí, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité, on sám aj žalovaná v ňom vystupovali aktívne a o vznik zbytočných prieťahov sa nepričinili. Už samotná celková dĺžka napadnutého konania je podľa jeho názoru sama osebe neprimeraná a prieťahy v konaní spôsobuje zásadne okresný súd svojou nesústreďenou činnosťou.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp.zn. Spr.122/2025 doručenom ústavnému súdu 20. augusta 2025 v podstatnom uviedol, že predmet konania je vec patriaca do štandardnej agendy všeobecných súdov, zároveň argumentoval, že opakované procesné návrhy sporových strán taktiež predlžovali napadnuté konanie. Uviedol, že vec je už rozhodnutá rozsudkom okresného súdu č. k. 8Pc/12/2017-1790 z 3. marca 2025 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 3. marca 2025“). Argumentoval tiež tým, že v období rokov 2020 až 2022 došlo z dôvodu prijatých opatrení v súvislosti so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19 k obmedzeniu pohybu a pobytu a zákazu vychádzania, preto došlo aj k opätovnému zrušeniu nariadených pojednávaní.

6. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu z 21. augusta 2025 k podaniu repliky k vyjadreniu okresného súdu nereagoval a nevyužil tak svoje právo vyjadriť sa.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením okresného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Podstatou argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými prietiahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní je tvrdenie o nesústredenej, ako aj neefektívnej činnosti okresného súdu.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

11. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Skutkovú či právnu zložitost' veci nenamietal ani samotný okresný súd.

12. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že na strane sťažovateľa nevzhliadol v jeho konaní taký postup, ktorý by prispel k vzniku prietahov.

13. Tretím hodnotiacim kritériom je postup okresného súdu. V prvom rade je potrebné uviesť, že napadnuté konanie od podania žaloby (22. mája 2017) do vydania (neprávoplatného) rozsudku okresného súdu z 3. marca 2025 prebiehalo takmer 8 rokov. Už len uvedené je možné z hľadiska judikatúry ústavného súdu (ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva) označiť za ústavnoprávne neakceptovateľnú dĺžku civilného konania na jednom stupni, resp. pred prvoinštančným súdom.

14. Ústavný súd vzhľadom na priebeh napadnutého konania vzhliadol v postupe okresného súdu jednak jeho nie úplne efektívny postup, no primárne jeho nesústredenú činnosť, a to v dôsledku zrušenia v poradí prvého rozsudku okresného súdu (vydaného 3. októbra 2022) uznesením krajského súdu (vydaným 28. októbra 2024). V tejto súvislosti poukazuje na to, že krajský súd tento rozsudok zrušil z dôvodu nedostatočnosti, rozpornosti a nepresvedčivosti okresným súdom vydaného rozhodnutia. Teda po uplynutí takmer 7 a pol roka od podania žaloby sa vec vrátila späť pred prvoinštančný súd. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych, ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu

rozsudku prvoinštančného súdu a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (m. m. I. ÚS 94/2022).

15. Zároveň ani argumentácia okresného súdu obdobím, počas ktorého bola činnosť súdov obmedzená v dôsledku prijatých opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19 (v relevantnom období rokov 2020 až 2022) v okolnostiach tejto veci, primárne s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania nie je spôsobilá zbaviť okresný súd zodpovednosti za vzniknuté prieťahy.

16. Po vrátení veci na strane druhej však okresný súd vydal svoje v poradí druhé rozhodnutie vo veci (rozsudok okresného súdu z 3. marca 2025) v pomerne krátkej dobe (ani nie pol roka). Ústavný súd preverovaním aktuálneho stavu napadnutého konania zároveň zistil, že proti rozsudku okresného súdu z 3. marca 2025 žalovaná podala odvolanie, ktoré bolo okresným súdom predložené na krajskom súde 8. augusta 2025 (o odvolaní nebolo zatiaľ rozhodnuté).

17. Ústavný súd uvádza, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania.

18. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu tak ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi (a to primárne v dôsledku nesústreďenej činnosti), ktoré idú na vrub postupu okresného súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

19. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uzatvára, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie podané proti rozsudku okresného súdu z 3. marca 2025 už bolo okresným súdom predložené (8. augusta 2025) na rozhodnutie odvolaciemu súdu, ústavný súd okresnému súdu nedal príkaz konať v napadnutom konaní (bod 4 výroku nálezu).

21. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prieťahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadoval priznanie zadosťučinenia 5 000 eur. Odôvodňoval to celkovou dĺžkou napadnutého konania, ako aj jeho významom pre sťažovateľa.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na dĺžku napadnutého konania takmer 8 rokov (v čase podania ústavnej sťažnosti), na identifikovanú nesústreďenú činnosť okresného súdu, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľ sa o vznik prieťahov nepričinil. Zohľadnil však aj to, že krátko po podaní ústavnej sťažnosti okresný súd vydal rozhodnutie vo veci – rozsudok okresného súdu z 3. marca 2025, preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia 3 000 eur (bod 2 výroku nálezu). V súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovelo tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu